

Overordna retningslinjer for tilskot til skogbrukstiltak i Bergen kommune

Bergen kommune har mynde til å tildela tilskot etter «forskrift om tilskudd til nærings og miljøtiltak i skogbruket» (NMSK-forskrifta). Tilskot etter denne forskrifta kan gå til skogkultur, vegbygging, taubane, hest o.a. samt miljøtiltak i skog. Det er statsforvaltaren i Vestland som føretar dei årlege midlane ut til kommunane, og dei tildelte midlane til kvar enkelt kommune varierer med den totale potten til kvart fylke og fordelinga internt i fylket. Den totale potten til kvart fylke varierer med årlege midlar over jordbruksavtalen og statsbudsjettet, og den interne fordelinga avhenger av forventa aktivitet i den enkelte kommune.

Vidare må kvar kommune ha utarbeidd overordna retningslinjer for tildeling av tilskot etter NMSK-forskrifta i sin kommune. I § 3 står det:

”Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Statsforvalteren, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt”.

Bergen kommune har i dialog med Midthordland skogeigarlag og Statsforvaltaren i Vestland fastsett desse retningslinjene dato 24.05.2022. Retningslinjene gjeld fram til nye vert publisert.

Dei overordna retningslinjene gjeld for tilskot etter NMSK-forskrifta til skogkultur, vegbygging, drift med taubane, hest o.a. samt miljøtiltak i skog.

Generelt/felles

Jf. § 8 i NMSK-forskrifta kan det også gjevast tilskot til andre tiltak og prosjekter enn det som er nemnt i desse retningslinjene. Det kan tiltak og prosjekter som bidreg til å utvikla skogbruket i ein kommune eller region, når tiltaket ikkje er omfatta av andre tilskotsordningar i landbruket. Aktuelle tiltak kan vera prosjekter som har som mål å auka aktiviteten og ressursutnyttinga i og frå skogen.

Alle vedtak ved handsaming av søknader om tilskot til skogbrukstiltak i tråd med desse retningslinjene er enkeltvedtak som det er høve til å klaga på. Bergen kommune skal i vedtaka opplysa om klageretten og gje informasjon om korleis ein skal gå fram dersom ein ynskjer å klaga på vedtaket.

Tilskot til vegbygging

I NMSK-forskrifta står det: *”Det kan gis tilskudd til bygging av nye eller ombygging av eksisterende skogsveier når dette bidrar til helhetsløsninger som gir grunnlag for utnyttelse av skog- og utmarksressursene.»*

Vidare står det at vegen skal vere godkjend etter forskrift om planlegging og bygging av landbruksvegar *eller* plan- og bygningslova.

Før anleggsarbeidet vert starta skal det utarbeidast ein byggjeplan godkjend av kommunen. På baksida av tilskotssøknadsskjemaet står det kva byggjeplanen skal innehalde.

Vegstandard

Vegen må ha ein standard som er tilfredsstillande for den aktuelle bruken og skal byggjast i samsvar med gjeldande normalar for landbruksvegar og tilhøyrande byggebeskrivelse. Vegstandarden må avpassast skogen og det aktuelle området. Større vegalegg bør vere planlagd av ein godkjend

vegplanleggar. Veglinja skal vera stukken i marka og godkjent av kommunen; jamfør landbruksvegforskrifta. Vegen skal byggjast etter den godkjende veglina, og anlegget skal føra fram til det punkt som er oppgjeve i søknaden.

Dersom offentleg tilslutningsveg ikkje held standard for vogntog (12,4 eller 15 meter lengde) eller ikkje har tilstrekkeleg tillate aksellast (under 10 tonn), vil vegen normalt ikkje vera i posisjon for å få tilskot før den offentlege vegen er oppskriven.

Større fellesanlegg skal prioriterast høgt. For slike prosjekt må det også skipast veglag. Fordeling av kostnadene for anlegget skal gå fram av underskrive søknadsskjema og det framtidige vedlikehaldet skal vera ordna ved skriftleg avtale før tilskot vert utbetalt.

Det skal normalt ikkje gjevast tilskot til vegklasse 8 og vegar med lågare standard.

Prioritering

Følgjande prioritering gjeld:

- Vegar (nybygging eller ombygging) i samband med vindfallhogst
- Større felles tilkomst-/hovudveganlegg med mykje hogstmoden skog og store produktive skogareal og vegar bygde som sams tiltak etter Jordskifteloven
- Andre anlegg i tråd med hovudplan for skogsvegar
- Bilvegar framfor traktorvegar

Traktorvegar i vegklasse 7 kan likevel vere tilkomstveg.

Tilskotssatsar

Tilskot til sekundærvegar/traktorvegar bør liggja i intervallet 25 – 45 %.

Tilskot til bilvegar og tilkomstvegar bør ligge i intervallet 30 – 60 % . Vegklasse 5 bør nedprioriterast.

Der det er nytta godkjend vegplanleggar går kostnader til detaljplanlegging, utarbeiding og oppfølging av anbod og oppfølging av anlegget under bygging/byggeleing inn som ein del av tilskotsgrunnlaget. Kostnader til bom o.l kan også inngå som del av tilskotsgrunnlaget.

Skogsvegar i vegklasse 3 til 7 kan for vegens dekningsområde vil normalt få tilskot med inntil kr 7 000 per dekar for areal i hogstklasse 2 – 4 som er tilplanta med gran, og inntil kr 160,- per m³ gran og furuskog i hogstklasse 5. For lauv inntil kr 100,- per m³ i hogstklasse 5.

Dersom planen for eit veganlegg må endrast av omsyn til naturmiljø og friluftsliv, kan/skal eventuelle meirkostnader som skuldast dette gå inn i tilskotsgrunnlaget. og det kan kompensert med ein noko høgare tilskotssats.

Tilskot til overordna vegplanlegging

Overordna vegplanlegging og motiverande arbeid er vesentleg for å få til rasjonelle og lønsamme veganlegg. Bergen kommune kan gje tilskot til overordna vegplanlegging, då me ser dette som eit viktig tiltak. Det er ein fordel at dette vert samordna på fylkesnivå, då gjennom statsforvaltaren.

Vilkår for tilskot (skal vera med i alle vedtak)

Tilskotet vert gjeve med vilkår om at vegen vert vedlikehalden i den standard den er bygd. Vedlikehaldsavtale skal vera underskriven av grunneigarane før tilskot vert utbetalt.

Der det er hogd høgtproduserande bartreslag innanfor vegens dekningsområde skal det foryngast med treslag som gjev minst same volum- eller verdiproduksjon.

Eigedomar som naturleg soknar inn til veganlegget skal ha anledning til å kjøpa seg inn i veggen om dei ynskjer det.

Når det vert gjeve tilskot skal det takast atterhald om at kommunen, statsforvaltaren eller Riksrevisjonen kan krevja naudsynte opplysningar og kontrollera at bruken av tilskotsmidlane har skjedd i tråd med føresetnadene for tilskotet.

Søknad og handsaming

Søknad skal skje ved å bruka søknadsskjemaet «Søknad om tilskudd til vegbygging» (LDIR-903). Rettleiing til utfylling står på skjemaet, og ein finn skjemaet på sidene til Landbruksdirektoratet. Søknad skal sendast til landbruk@bergen.kommune.no.

Kostnadane for veggen skal vere kjent før ein søker om tilskot. Anbod eller fast pris er vanleg.

Utbetaling av tilskot

Ein får utbetalt tilskot ved å bruka skjemaet «Regnskapssammendrag for skogsveianlegg» (LDIR-904) som finst på sidene til Landbruksdirektoratet. Rettleiing for utfylling av skjema finst i skjemaet og på sidene til Landbruksdirektoratet. Rekneskapssamandraget skal sendast til landbruk@bergen.kommune.no. Det skal først rekneskap for veganlegget med utgifter utan mva. Utgiftene i rekneskapen skal vere dokumentert med fakturaer eller timelister ved eigeninnsats. Grunnlag for utbetaling av tilskot er rekneskapssamandrag.

Tilskot til drift med taubane, hest o.a.

Det kan gjevast tilskot til drift med taubane, hest o.a. Tilskot kan berre gjevast der det er gjennomført registrering av miljøkvalitetar (MiS) i området. I områder der det ikkje er føreteke ordinære miljøregistreringar skal det stillast krav om gjennomføring av dei føre-var-tiltaka som er nedfelt i skogbrukets sertifiseringsordningar.

Tilskot til drift med taubane, hest o.a. skal berre gjevast når drifta blir gjennomført i hogstmoden skog og på ein slik måte at det blir teke omsyn til skogens funksjonar i forhold til biologisk mangfald, landskapsverdiar, kulturminneverdiar og friluftsliv.

Det er eit vilkår at det etter hogst av gran skal plantast att med gran. Der andre treslag kan gje minst same verdi- eller volumproduksjon eller andre omsyn talar for det kan det etter ei skogfagleg vurdering nyttast andre treslag. Det kan ikkje under nokon omstende gjevast tilskot til drifter der det ikkje vert forynga med ny skog etter gjennomført drift.

Alder

Søklar må dokumentera alder på skogen i søknad om tilskot. Det kan takast prøver i ulike deler av hogstfeltet. Lågaste alder for å gje tilskot:

Bonitet	Lågaste totalalder	Tillegg til alder målt i brysthøgde
G26 og betre	55 år	+ 10 år
G23	60 år	+ 12 år
G20	70 år	+ 13 år
G17	80 år	+ 14 år
G14	90 år	+ 16 år

Andre avgrensingar

Det kan berre utbetalast tilskot når drifta blir gjennomført utan særleg skade på spesielle miljøverdiar i området.

Det skal ikkje gjevast tilskot:

- dersom skogsdrifta kan motverka utbygging av eit rasjonelt vegnett innan eit naturleg avgrensa driftsområde
- til område som skal brukast til andre føremål enn skogproduksjon.

Tilskotssatsar

Tilskot, kr per m³ tømmer:

Gran:	140
Furu og lauv:	200
Hestedrifter og løypestreng:	200

Det vert også gjeve eit tillegg på kr 20,- per m³ til taubanedrifter der tømmeret vert kjørt fram med traktor eller lassberar. Slikt tilleggstilskot skal ikkje gjevast dersom det etter ei totalvurdering av skogsvegplanar i området er lønsamt å bygge bilveg fram til standplass og eventuelt vidare oppover/ innover i området.

Prioritering

Hogst av stormfelt skog skal prioriterast.

Søknad og sakshandsaming

Søknad skal sendast elektronisk via Skogfondssystemet i Altinn. Alternativt kan søknadsskjema «Søknad om tilskudd til drift med taubane, hest o.a.» (LDIR-916) nyttast, og sendast til Etat for Landbruk på landbruk@bergen.kommune.no.

Utfylt skjema, kart, dokumentasjon på alder og underskrift av skogeigar sendast kommunen seinast seks – 6 – veker før planlagd oppstart av drifta.

Følgjande skal leggjast ved søknad om tilskot:

- Dokumentasjon på at det er gjennomført miljøregistreringar i skog (MIS).
- I område utan MIS-registreringar dokumentasjon på at det er gjennomført føre-var-tiltak i tråd med Levande Skog sine standardar.
- Detaljkart 1: 5000 som viser hogstområdet, miljøregistreringar og alle skogsvegar (bil- og traktorvegar), eventuelt kart direkte ført inn i ØKS.

I kommunen sitt vedtak skal naturmangfaldslova sine prinsipp om offentleg mynde (§7) innarbeidast og legge til grunn for avgjersla om tilskot.

Tilsegn om tilskot bør gjevast med kort arbeidsfrist, slik at midlane kan nyttast til andre drifter dersom drifta av ein eller annan grunn ikkje kjem i gang. Tilskotet vert trekt inn utan nærare varsel etter tre månader dersom det ikkje er gjeve varsel om at drifta vert forseinka.

Utbetaling

Oppmoding om utbetaling av tilskot skjer digital i Skogfondssystemet i Altinn, eller på skjema «Utbetalingsanmodning for tilskudd til drift med taubane, hest o.a.» (LDIR-931) som så sendast til landbruk@bergen.kommune.no.

Resultatkontroll og vilkår

Når det vert gjeve tilskot skal det takast atterhald om at kommunen, statsforvaltaren eller Riksrevisjonen kan krevja naudsynte opplysningar og kontrollera at bruken av tilskotsmidlane har skjedd i tråd med føresetnadene for tilskotet.

Kommunen har ansvaret for gjennomføring av kontroll og dei godkjende søknadene skal følgjast opp med synfaring. Dei som søker om tilskot er forplikta til å frigi opplysningar og akseptere dei kontrolltiltak som skogbruksmynda bestemmer.

Tilskot til skogkultur

Den overordna målsetjinga ved prioriteringane for tilskot til skogkultur i Bergen kommune er å ivareta produksjonen i skogen så langt som mogeleg, og at den nye skogen er så godt tilpassa eit endra klima som mogeleg. Våre prioriteringar:

1. Forynging med ny skog etter hogst

Bergen kommune prioriterer forynging med ny skog etter hogst, med treslag som gjev same eller betre volum-/verdiproduksjon som tidlegare treslag. Eit alternativ til gjenplanting på same arealet kan vera treslagsskifte på andre arealar på eigedomen.

2. Stell av ungsbogen – med mål om kvalitet og stabilitet

Eit endra klima gjev auka risiko for stormfelling av skog og andre naturfarer. Gjennom ungskogpleien legg ein grunnlaget for framtidsskogen og denne må i størst mogeleg grad vera innretta slik at den produserer kvalitet og er mest mogeleg robust mot auka fare for skader som resultat av eit endra klima.

3. Skifte til høgtproduserande treslag på eigna areal

Årleg forsvinn mykje høgtproduserande skog i kommunen fordi det av ulike grunnar ikkje vert forynga etter hogst. Dette reduserer både verdiskapinga og karbonbindinga i skogane våre.

Tilskotssatsar

Tiltak	Tilskotssats NMSK (inntil)	Merknad
Flaterydding	50 %	Ved 1.gongs etablering av kulturskog. Førehandsgodkjenning frå kommunen
Markberedning	50 %	Førehandsgodkjenning frå kommunen
Nyplanting (plantekjøp + plantearbeid)	30 %	Etter hogst av gran. OBS! Ikkje planting år 2 og vårplanting år 3 etter hogst dersom snutebillefare! Tilskotssatsen gjelder også ved planting av andre treslag enn gran, då uavhengig av treslag før hogst.
Nyplanting (plantekjøp + plantearbeid)	60 %	Treslagsskifte til høgtproduserande bartreslag. OBS! Gjeld ikkje der treslagsskiftet skjer på erstatningsareal for forynging etter granhogst.
Suppleringsplanting	30 %	Er også 30 % med sentralt tilskot, slik at samla tilskot vert 60 %
Mekanisk etterarbeid/fjerning av konkurrerende vegetasjon	60 %	Gjeld på felter der har utfordringar med konkurrerende vegetasjon ved sein planting pga gransnutebillefare.
Ungskogpleie	50 %	I hogstklasse II, men gjeld også sein avstandsregulering som erstattar tynning. Skal stå att 150-200 tre/daa etter regulering.

Merknader:

- **Nyplanting etter hogst av gran:** Det er stadvis store problemer med avgang pga gransnutebille i Bergen kommune. NIBIO-rapporten peiker på at pga livssyklusen til gransnutebilla så vil planting utført på våren 1.vekstsosong etter hogst, heile 2.vekstsosong etter hogst og vårplanting i 3.vekstsosong etter hogst vera ekstra utsatt for skader frå gransnutebiller. Bergen kommune vil med bakgrunn i dette ikkje prioritere planting i år 2 og vårplanting i år 3 etter etter hogst for tilskot. Bergen kommune vil likevel opna for tilskot i heile år 1 etter hogst, fordi det er mange fordeler med tidleg etablering. Ver merksam på at ein også får tilskot til markberedning i samband med nyplanting etter granhogst, og då gjeld ikkje begrensninga om plantetidspunkt i vekstsosong 2-3.
- **Nyplanting ved skifte av treslag:** Bergen kommune ynskjer å stimulera til skifte til høgtproduserande bartreslag der det er forsvarleg, som eit ledd i å oppretthalda produksjonen i skogbruket i kommunen. Difor stimulerer ein dette ved å ha høgare tilskotssats der det føregår treslagsskifte. I nokre tilfeller vil det ikkje vera fornuftig å forynga med høgtproduserande bartreslag etter ein hogst av gran grunna for eksempel oppdyrking eller anna omdisponering. For å oppretthalda produksjonsgrunnlaget på eigedommen kan ein då gjennomføra skifte av treslag til høgtproduserande bartreslag ein annan stad på eigedommen. I slike tilfeller vil tilskotssatsen vera basert på «nyplanting etter hogst av gran», fordi det skal vera tilstrekkeleg med skogfond til å finansiera tiltaket.
- **Mekanisk etterarbeid/fjerning av konkurrerande vegetasjon:** Gjeld felter der det er behov for å fjerna konkurrerande vegetasjon ved planting etter år 3 etter hogst grunna snutebillefare.
- **Avstandsregulering/ordinær ungsogpleie:** Gjeld ungsogpleie og avstandsregulering i hogstklasse II. For å kvalifisera til tilskot må treantallet i bestandet ned til 150-200 tre pr dekar for å oppnå god enkeltrestabilitet.

Eigedomsoverbyggande samarbeid: Skogeigarar som er med i eigedomsoverbyggande samarbeid har krav på tilskotssats som er 5 % høgare enn elles. Dette gjeld for forpliktande samarbeid der det føreligg ein godkjent driftsplan og eit skriftleg dokument om samarbeidet. Samla produktivt skogareal må ha ein storleik som er føremålstenleg.

Tilskot til tettare skogplanting som klimatiltak

Dette gjeld tilskot til nyplanting, planting etter markberedning og suppleringsplanting, etter hogst. Dette vert det gjeve sentrale tilskot til, men der kommunen handsamar søknader og gjev løyve om tilskot. Sidan dette er ei sentral ordning fastsett av Landbruksdirektoratet kan vilkåra for ordninga avvika frå det som framgår av desse retningslinene.

Det vert forutsett at skogeigar har gjort seg kjent med dei reglar og retningslinjer som gjeld for tilskotsordninga (sjå rettleiing på heimesidene til Landbruksdirektoratet). Kommunen kan gje ytterlegare rettleiing og kan setja vilkår for tilskotet i den enkelte saka.

- **Nyplanting:** Det vert gjeve inntil 60 % tilskot av medgatte kostnader for inntil 50 planger/daa utover eit fastsett bonitetsavhengig minimumstal
- **Markberedning:** Det kan gjevast inntil 60 % tilskot for å dekkja medgatte kostnader til planting etter markberedning for inntil 50 planeter/daa utover eit fastsett bonitetsavhengig minimumstal.

- **Suppleringsplanting:** For suppleringsplanting kan det gjevast inntil 30 % tilskot for å dekkja medgåtte kostnader for å koma opp til eit minimum plantetal pr dekar på ulike bonitetar.

For bonitetsavhengige tal sjå tabellen under:

Bonitet	Minimum plantetal per dekar etter suppleringsplanting	Intervall for plantetal som utløyser tilskot for tettare planting	Minimumsplantetal og intervall som gjev tilskot etter markberedning
26	220	220 – 270	198-248
23	220	220 – 270	198-248
20	200	200 – 250	180-230
17	180	180 – 230	162-212
14	160	160 – 210	144-194
11	130	130 - 180	117-167

Søknad, sakshandsaming og evt vilkår

Målet er at alle skogeigarar som gjennomfører tiltak innanfor kommunen sine prioriteringar skal få tilskot. Det er ingen automatisk rett til å få tilskot og potten kan gå tom. Alternativt vert det gjort avkortningar i tilskotssatsen slik at flest mogeleg får tilskot men at satsen vert lågare enn oppgitt ovanfor.

Søknadsfristen er 1.september for tiltak utført i 1.halvår og 25.november for tiltak utført i 2.halvår. Bergen kommune handsamar tilskotssøknadene samla etter kvar søknadsfrist.

Bergen kommune gjer for øvrig merksam på at anmodning om utbetaling av skogfondsmidlar (refusjonskrav), jf. forskrift om skogfond o.a. vert handsama løpande. Dette sjølv om skogfond og tilskot til skogkultur vert omsøkt på same skjema.

Søknad skal sendast elektronisk via Skogfondssystemet i Altinn. Alternativt kan søknadsskjema «Utbetaling fra skogfond og søknad om tilskudd til skogkultur» (LDIR-909) nyttast, og sendast til Etat for Landbruk på landbruk@bergen.kommune.no. For grøfting og gjødsling gjeld søknadsskjema «Utbetaling fra skogfond og søknad om tilskudd til grøfting og gjødsling» (LDIR-910).

Når det vert gjeve tilskot skal det takast atterhald om at kommunen, statsforvaltaren eller Riksrevisjonen kan krevja naudsynpte opplysningar og kontrollere at bruken av tilskotsmidlane har skjedd i tråd med føresetnadene for tilskotet.

Godkjent kostnadsgrunnlag eige arbeid

Når skogeigar utfører skogkulturtiltak sjølv i eigen skog, kan vedkomande få godkjent eige arbeid som del av kostnadsgrunnlaget for tilskot. Følgande satsar er godkjende maksimalsatsar som kostnad for eige arbeid:

Tiltak	
Nyplanting:	Kr 4,50,- pr plante
Suppleringsplanting:	Kr 5,50,- pr plante
Ungskogpleie 1-7 m trehøgde	Kr 600,- pr dekar
Ungskogpleie over 7 m trehøgde	Kr 850,- pr dekar

Tilskot til miljøtiltak i skog

Bergen kommune kan gje tilskot til å ivareta og vidareutvikla miljøverdier knytt til biologisk mangfald, landskap, friluftsliv og kulturminner. Tilskot kan gjevast til følgjande tiltak:

- a) Dekking av meirkostnader eller tap ved å gjennomføra skjøtselstiltak for å ivareta og utvikla miljøverdier
- b) Delvis dekking av økonomiske tap knytt til langsiktig bevaring av spesielle miljøverdier, der omsyn til desse krev at skogeigaren avstår frå hogst eller legg om skogsdrifta
- c) Dekking av meirkostnader ved skogsdrift for å unngå vegbygging som vil redusera «villmarkspregea områder».

Søknad om tilskot til miljøtiltak i skog skal sendast digitalt i Altinn, eller ved å fylla ut skjema «Søknad om tilskudd til miljøtiltak i skog (LDIR-911)» og senda det til Etat for Landbruk på landbruk@bergen.kommune.no.

Når det vert gjeve tilskot skal det takast atterhald om at kommunen, statsforvaltaren eller Riksrevisjonen kan krevja naudsynte opplysningar og kontrollera at bruken av tilskotsmidlane har skjedd i tråd med føresetnadene for tilskotet.